

ԴԱՏԱԴՈՐԻ ԿԻՐԱԿԻ

Դատաւորը ըսաւ. «Թեւ Աստուծմէ չեմ վախճար եւ մարդոցմէ չեմ ամչնար, բայց որովհետեւ այս այրի կիւնը զիս կը ձանձրացնէ, տեսնեմ անոր դատը, որպէսզի անընդհատ գալով զիս չնեղէ այլեւս»: (Ղուկ. ԺԸ: 4-5)

Սրբազան աւետարանիչը՝ Ղուկաս, այսօրուան մեր ճաշու աւետարանի ընթերցումով կու տայ երկու առակներ, իրար յար եւ նման թէ՛ իմաստով եւ թէ՛ ոգիով, Անիրաւ Դատաւորին եւ անոր անմիջապէս յաջորդող Փարիսեցիին եւ Մաքաւորին առակները: Անշուշտ աւելորդ է մշել թէ երկու առակներն ալ կը շեշտեն իմաստը, կամ աւելի ճիշդ պիտի ըլլար ըսել անհրաժեշտութիւնը աղօթքի յարատեւութեան եւ մանաւանդ հաւատքին:

Առաջինով՝ Անիրաւ Դատաւորին առակով, Քրիստոս իր ունկնդիրներուն կու տայ, առակ մը, որ իրականութեան մէջ պատմութիւնն էր տուեալ շրջանի մը անհրաւ ու կաշառակեր դատաւորին, որ համաձայն Սրբազան Աւետարանիչին «ո՛չ Աստուծմէ կը վախճար եւ ո՛չ ալ մարդոցմէ կ'ամչնար»: Իսկ անդին կար նաեւ որբեւայրի աղբատ կին մը, որ զուրկ էր ամէն միջոցէ կաշառելու այդ դատաւորը եւ ստիպելու որ ան արդարօրէն մօտենար իր դատին: Սակայն այդ այրի կիւնը իր յարատեւութեանը շնորհիւ յաջողեցաւ համոզել այդ դատաւորը իր դատը տեսնելու, ո՛չ թէ մղուած արդարութենէ, այլ միայն ձեռքազատուելու անկէ:

Աւելորդ է ըսել թէ առակի դատաւորը կը ներկայացնէ Աստուած, մինչ այրի կիւնը խորհրդանշանն է անոքին, լքուածին եւ անմեղին: Ան հարազատ ներկայացուցիչն է բոլոր անոնց՝ որոնք այս աշխարհի վրայ պաշտպանութեան կարիքը ունին կեղեքիչներու եւ բոլոր տգորուկներու դէմ: Ու հոս հարցում մը կը ծագի մեր միտքերուն մէջ, թէ մենք ինչո՞ւ պէտք է խնդրենք եւ սպասենք ու շարունակենք խնդրել:

Ու տարուինք մտածելու թէ Աստուած հաւանաբար կ'ուշացնէ պատասխանը մեր խնդրանքներուն, որպէսզի անոնց շարժառիթները բիրտեղանան: Հայր Աստուած միշտ կ'ուշացնէ պատասխանը մեր աղօթքներուն՝ որովհետեւ միայն զօրաւոր հաւատքն ու ամկեղծ աղօթքը կրնան յաղթահարել այս աշխարհի չարը, ինչպէս որ Անիրաւ Դատաւորին քար սիրտը տեղի տուած էր Այրի կնոջ յարատեւ պաղատանքներուն:

Եթէ մենք դիւրին, արագ եւ սովորական պատասխաններ կ'ակնկալենք մեր աղօթքներուն համար - նման հեքիաթի Ալատիին լամբին, որ խնդրարկուին կը պարգեւէր անոր ցանկացածը եւ կամ երեւակայածը - այդ պարագային ոչ որ պիտի աղօթէր այլեւս, եւ մեր կեանքերն ու աղօթքները պիտի գտնուէին անելի մը առաջ: Ինչպէս երբ մենք հեռանանք մեր տուներէն, զանոնք աւելի կը փնտռենք, ու վստահ եղէք սիրելի եղբայրներ եւ քոյրեր, որ Աստուծոյ պարգեւները աւելի թանկարժէք կը դառնան երբ ստիպուինք երկար սպասել անոնց:

Աստուածորդին, աղօթքի մէջ յարատեւել գիտնալու թելադրութեան միացուց ազդարարութիւն մը՝ հաստատուն մնալ մեր հաւատքին մէջ, որովհետեւ հաւատքն ու աղօթքը կ'ընթանան ձեռք-ձեռքի, համերաշխօրէն: Կաթոլիկ եկեղեցւոյ մեծ հայրերէն՝ Ս. Օգոստինոս կ'ըսէ. «Աղօթելու համար պէտք է ունենալ հաւատք, իսկ մեր հաւատքը չտկարանալու համար՝ պարտինք աղօթել: Հաւատքը առիթ կու տայ, որ աղօթքը զօրանայ (քարոզքի 15):

Մարդ արարածը, որ օր ըստ օրէ կը դառնայ աւելի անհամբեր եւ անհանդուրժող, մենք կը փորձենք շատ արագ կերպով հարըստանալ, եւ երբեմն մեր այդ ճիգին մէջ մենք մեզի կը կործանենք: Մենք կը ձգտինք հասնիլ անհասանելիին եւ մարդկային կեանքի սահմանափակ օրերու ընթացքին կը փորձենք լուծել առեղծուածները տիեզերքի: Հետեւաբար Անիրաւ Դատաւորի այս առակը կու գայ մեզի յիշեցնելու թէ Հայր Աստուած հաւատարիմ է իր սիրոյն եւ իմաստութեան մէջ, եւ թէ ան տեղի կու տայ մի միայն մեր յարատեւ աղօթքներուն եւ անխախտ հաւատքին:

Հաւատքը, սիրելիներ, անպայմանօրէն էական է եւ անփոխարինելի մեր կեանքերու ամէն մէկ հանգրուանին: Երեւակայեցէ՛ք, եթէ հաւատքը այսօր դադրի գոյութիւն ունենալէ՝

գիտական փորձարկութիւններն ու միջազգային կազմակերպութիւնները անմիջապէս կը կործանին: Եւ ենթադրենք թէ ամէն յուշ կապ ունեցող մեր Փրկչին՝ Քրիստոսի հետ ջնջուէր, եւ մարդկութեան թողած իր պարգեւները փճանային, մեր երկրագունդը պիտի դառնար անելի տխուր տեղ մը քան մեռելատուները: Հետեւաբար մարդ արարածը պարտի անխախտ պահել իր հաւատքը:

Կեանքի մեծագոյն առեղծածմներէն մին մեր պայքարն է տուեալ կացութեան մը դէմ, որ կրնայ երբեմն անելի ճակատամարտի մը վերածուիլ քան բուն պայքարը ինքնին: Յարատելու կարողութիւնն ու տրամադրութիւնն է մեր՝ մարդուն մեծագոյն մարտահրաւերը, եւ պարագան նոյնն էր մեր հաւատքին մեծագոյն սուրբերուն: Նման այն միսիոնարին՝ որ Աստուծոյ կը խնդրէր Հնդկաստան երթալ, սակայն ան կը դրկուի Պուրմա, ուր կիներ կը հիւանդանայ: Ան կ'աղօթէր որ Աստուած բուժէր կիներ, սակայն անոր աղօթքները չեն օգնէր իրեն, եւ կիներ կը մահանայ: Ետքը զաւակները եւս կը հիւանդանան ու դարձեալ անոր աղօթքները չեն օգնէր: Ան կ'աղօթէ, որ Բ. Համաշխարհային Պատերազմին ճարձկներու ձեռքը գերի չիյնայ, սակայն տարիներ կեղորոնացման ճամբարներու մէջ կը մնայ: Ամէն անգամ որ կ'աղօթէ որոշ նպատակի մը համար, կարծէք ան խօսած ըլլար պատի մը հետ: Սակայն տարիներ ետք ան յայտնած է ըսելով. «Աստուած երբեք աղօթքներս չլսեց, քայց պատասխանեց ինձի տալով հաւատք, յարատելութիւն եւ մանաւանդ քաջութիւն՝ կարենալ տանելու կեանքի ծանր հարուածները»:

Հետեւաբար, Անհրաւ Դատաւորի առակը մեզի կը թելադրէ մնալ աներեր մեր հաւատքին մէջ: Ան կ'ըսէ, եթէ անսիրտ դատաւոր մը գիտէ պատասխանել այրի կնոջ մը թախանձալից աղօթքներուն, անկասկած, Հայր Աստուծոյ սիրտը, որ լի է սիրով եւ գութով, երբեք անպատասխան պիտի չթողու յարատեւ աղօթող մը: Աստուած կ'ուշացնէ պատասխանը, որովհետեւ սուրբին համբերութիւնը իր հաւատքին ամենագորատուր եւ ազդու գէնքն է: Եւ միշտ թող յիշենք, որ նոյնիսկ մեր Փրկչին աղօթքը Գեթսեմանի պարտէզին մէջ մնաց անպատասխան:

Անհրաւ Դատաւորի առակի աւարտին, Քրիստոս հետաքրքրական ակնարկութիւն մը կ'ընէ խօսելով Հայր Աստուծոյ բնութեան

մասին. «Աստուած կը լսէ մեր աղօթքները եւ կը պատասխանէ անոնց, որովհետեւ եթէ անհրաւ դատաւոր մը, որ ոչ ոքի նկատմամբ յարգանք ունէր եւ ոչ ալ երկիւղ, կրնայ խեղճ այրիի մը դատը տեսնել, ամենաբարի եւ ամենագութ Աստուած՝ պիտի անտեսէ իր զաւակները, որոնք գիշեր-ցերեկ կը դիմեն իրեն: Անկասկած Ան պիտի լսէ մեզ եւ ամոքէ մեր ցաւերն ու վիշտերը: Թող այսօրուան առակը օրինակ ըլլայ մեր բոլորին շուսահատելու եւ տեղի չտալու նոյնիսկ երբ կը խորհիւնք թէ մեր կեանքերը այլեւս տեղատուութեան մէջ են, որովհետեւ Հայր Աստուած ինք է որ կ'որոշէ ժամանակը. եւակներ այն է՝ որ Ան կը լսէ եւ կը պատասխանէ մեր խնդրանքներուն: Երեք բառեր կան, որոնք հաւատացեալին համար կարեւոր են. ԿԵՆՆԷ, ԱՂՕԹԷ եւ ՀԱՄԲԵՐՈՒԹԻՒՆ կամ ՅԱՐԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆ:

Սիրելի հաւատացեալներ, քրիստոնեայէն կ'ակնկալուի տոկալ այլ եւ այլ դժուարութիւններու եւ նեղութիւններու, ինչպէս սկզբնական շրջանի եկեղեցւոյ մեր հայրերն ու մեր նախահայրերը կը տոկային. սակայն պարտինք աղօթել առակի Այրիին նման անձանձոյթ կերպով, ու միաժամանակ պարտինք աղօթել Մաքսաւորին նման համեստօրէն, առանց մեծամտութեան, որպէսզի մեր աղօթքները քաղցրաբոյր խումկի նման ընդունելի ըլլան Հայր Աստուծոյ կողմէ, ամէն:

Ն. Ա. Մ.

«... այս այրի կիներ զիս կը ծանձրացնէ, տեսնեմ անոր դատը, որպէսզի անընդհատ գալով զիս չնեղէ»: